

INHOUD

Proloog	11
---------	----

DEEL I: OVERWINNING

1 De jonge uitgever	19
2 Persona non grata	32
3 'Ik kan niet verliezen'	44
4 Gebroken beloftes	56
5 Citizen Rupert	67
6 Rambo	77

DEEL II: DOMINANTIE

7 'Ik moet aan mijn kinderen denken'	89
8 De eerste onder zijns gelijken	102
9 Een nieuwe grens	116
10 'Het is makkelijker om een Murdoch te zijn buiten News Corp dan erbinnen'	131
11 'Ik doe het op mijn manier'	143

DEEL III: INEENSTORTING

12 De vierde juli	159
13 Scheiding	173

14 'Als jullie deze deal sluiten, wissel ik nooit meer een woord met jullie beiden!'	186
15 Familieharmonie	200
16 'Bezwaar makende Kinderen'	214
Epiloog	225
Dankbetuiging	229
Over de bronnen	231
Noten	233
Register	282

PROLOOG

Op de ochtend van 16 september 2024 kronkelde een konvooi van zwarte SUV's met daarin 's werelds machtigste media-dynastie als een begrafenisstoet – wat het in zekere zin ook was – door de Nevada-woestijn. Rupert Murdoch had, in zijn levenslange streven om zijn eerstgeboren zoon Lachlan tot zijn opvolger te kunnen benoemen, zijn familie geruïneerd. De laatste rustplaats was niet een begraafplaats, maar het gerechtsgebouw van de county Washoe in Reno.

De afrekening was negen maanden in de maak geweest. Op 6 december 2023 had Murdoch een verzoek ingediend om de onherroepelijke familietrust te wijzigen; daarmee wilde hij Lachlans controle versterken over een rechts media-imperium dat de afgelopen halve eeuw de politiek op drie continenten had gevormd. De volwassen kinderen uit Murdochs eerste huwelijken – Prudence, Elisabeth en James – hadden hun krachten gebundeld om hem af te stoppen. De wortels van de familievete strekten zich veel verder in het verleden uit. Vanaf hun geboorte had Murdoch zijn kinderen tegen elkaar opgezet in een darwiniaanse strijd om te bepalen wie leiding zou geven aan News Corp, het wereldwijde conglomeraat dat Murdoch had opgebouwd vanuit één Australische krant die hij van zijn vader had geërfd. De strijd was al begonnen

in wedstrijdjes opdrukken die James en Lachlan als kinderen deden en in competitieve raadselspelletjes die de familie met Kerstmis speelde. Dit ging veel verder dan een bestuurskamergevecht: het was een bloedvete om de liefde van een vader te winnen.

Rond 8.00 uur reed het eerste voertuig tot bij de stoep, waar het onmiddellijk omringd werd door journalisten. De inzitenden waren Prudence en haar echtgenoot Alasdair Macleod, een ervaren bestuurder van News Corp. Prudence, zesenzestig jaar oud, was geheel gekleed in plechtig zwart, dat scherp contrasteerde met haar schouderlange, platinablond haar. Prue was het enige kind van Murdoch uit zijn eerste huwelijk met de Australische stewardess Patricia Booker. Als oudste van de kinderen hield Prue de grootste afstand tot het familiebedrijf en had ze zich nooit in de opvolgingsstrijd gemengd. Ze vond haar status van buitenstaander prettig, behalve als het diepe pijn veroorzaakte. Jaren geleden was Prue er een keer kapot van geweest dat Murdoch haar naam had overgeslagen toen hij zijn kinderen noemde in een interview over de opvolging. Ze had Murdoch gebeld en het uitgeschreeuwd.

Even later stapte Murdochs tweede dochter, Liz, uit de SUV, samen met haar echtgenoot, de kunstenaar Keith Tyson. Liz, zesenvijftig jaar oud, droeg een beige pak; ze had de houding van een zakenvrouw die al tientallen jaren haar best deed om serieus genomen te worden. Ze was naar verluidt de slimste, maar Murdoch hield vast aan het ouderwetse recht van de eerstgeborene en had geen oog voor degene die volgens velen de beste opvolger zou zijn. Liz verliet het familiebedrijf in 2000 en lanceerde haar eigen buitengewoon succesvolle televisieproductiemaatschappij. Ondanks dit onrecht uitte Liz geen bitterheid. Ze probeerde een nauwe relatie met haar vader en Lachlan te onderhouden. In de familiegeografie zag Liz zichzelf graag als Zwitserland. Maar uiteindelijk dwong de trustzaak in Nevada haar om een kant te kiezen.

Als laatste arriveerde de persoon die het meest verantwoordelijk was voor deze juridische afrekening: James. Hij om-

klemde de handen van zijn vrouw Kathryn terwijl ze de trappen van het koepelvormige gerechtsgebouw naderden. James, eenenvijftig, droeg een donker pak en een strakke das – een zakelijke uitstraling die hij ooit had afgewezen. Hij was de familierebel, de humeurige jongen met gebleekt haar, tatoeages en piercings, die van archeologie hield en van Harvard afging om een hiphoplabele te beginnen. Maar Murdoch was de zon waar deze familie omheen draaide, en zijn zwaartekracht was te sterk om aan te ontsnappen. James keerde terug naar het familiebedrijf in het midden van de jaren negentig. Hij nam een meedogenloze houding aan en klom omhoog om Murdochs troonopvolger te worden. Maar James' centrumpolitieke overtuigingen en zijn verlangen om News Corp gerespecteerd te maken in elitaire kringen, irriteerden Murdoch. In 2012, in een tijd dat James leiding gaf aan de Londense roddelbladen van News Corp, werden journalisten die voor Murdochs roddelblad *News of the World* werkten, betrappt op het illegaal afluisteren van de telefoons van duizenden mensen om exclusieve verhalen te bemachtigen. James ontkende iets van de afluisterpraktijken te weten, maar toch gebruikte Rupert dit grootste schandaal in de geschiedenis van het familiebedrijf om James in rang terug te zetten en Lachlan te promoveren.

Nadat hij was teruggewezen, ontwikkelde James' wrok zich tot een morele bewustwording. Hij en Kathryn, een klimaatactiviste, deelden de overtuiging dat Fox News een bedreiging voor de democratie betekende. Toen supporters van Donald Trump op 6 januari 2021 het Capitool overhoophaalden, verklaarde James in het openbaar: 'De media die leugens verspreiden onder hun publiek hebben verraderlijke en oncontroleerbare krachten ontketend die ons nog jaren zullen achtervolgen.' Om zijn vader te begrijpen, verdiepte James zich in de Romeinse geschiedenis. Hij leerde passages uit het hoofd uit *Hadrianus' gedenkschriften*, de roman van Marguerite Yourcenar uit 1951, over een stervende, door zijn nalatenschap geobsedeerde heerser die zoekt naar een erfge-

naam: ‘We verschilden zoveel van elkaar, dat hij in mij niet diegene kon zien die de meeste mensen die absolute macht hebben uitgeoefend, wanhopig zoeken op hun sterfbed: een meegaande opvolger die bij voorbaat trouw is aan dezelfde methoden, en zelfs aan dezelfde fouten.’ James was naar Reno gekomen om ervoor te zorgen dat de geschiedenis zich niet zou herhalen.

Toen viel er een gat van twintig minuten – wat genoeg duidelijk maakte over de gebroken dynamiek in de familie. De aankomsten waren zorgvuldig gechoreografeerd door voorbereidende teams om gespannen ontmoetingen langs de stoep te voorkomen. Er stopte een witte Audi SUV, en Rupert Murdoch stapte moeizaam uit met zijn vijfde vrouw, Elena Zhukova, gevolgd door een formatie van beveiligers. Murdoch, drieënnegentig jaar oud, bewoog zich behoedzaam voort in een donker pak dat niet combineerde met de hardloopschoenen die hij droeg. Zijn verzwakte voorkomen logenstrafte de enorme macht die hij nog steeds uitoefende door zijn eigenaarschap van Fox News, *The Wall Street Journal*, *The Times* van Londen, HarperCollins en tientallen roddelbladen, inclusief *The Sun* en *New York Post*. Murdoch had iets gebouwd wat uitsteeg boven een conservatief nieuwsbolwerk: een vierde regeringstak. Zijn propagandamachine maakte verontwaardiging te gelde, verspreidde complottheorieën en beïnvloedde de geest van miljoenen mensen, verspreid over drie continenten. Het waren vooral Murdochs media die het presidentschap van Donald J. Trump hadden gecreëerd.

Achter Murdoch verscheen Lachlan met zijn vrouw Sarah, een ex-model en televisiepresentatrice. Lachlan was drieënvijftig jaar en nog steeds jongensachtig knap, al verraadden zilveren plekken in zijn haar het verstrijken van de tijd. Commentatoren beschreven de familiestrijd van de Murdochs als shakespeariaans. In dit raamwerk was Lachlan de Hamlet-figuur. In 2005 stapte hij uit het familiebedrijf na een conflict met de hovelingen van Murdoch en keerde hij terug naar Australië om zijn eigen mediabedrijf op te bouwen. Pas na

tien jaar onophoudelijke vleierij van zijn vader accepteerde Lachlan zijn status van gekozen zoon. Die morgen stapte Lachlan het gerechtsgebouw binnen met de volledige gemotiveerdheid om Murdochs erfgoed voort te zetten. Toen Liz in de afgelopen herfst een laatste beroep op hem had gedaan voordat de rechtszaken rond begonnen te vliegen, was Lachlans antwoord resoluut geweest: het herschrijven van het trustfonds ging over 'de wensen van papa... Het zou niet moeilijk of controversieel moeten zijn.'

De rechtszaaldeuren gingen dicht en de Murdochs verdwenen uit het zicht. Dit is hoe Murdoch het wilde. Hij had zijn trust ondergebracht in Nevada omdat deze staat zeer goede privacyregels bood. Er werden geen journalisten of camera's in de rechtszaal toegelaten. Zelfs het bestaan van de juridische strijd werd verondersteld geheim te zijn. Het dossier van Washoe County refereerde eenvoudigweg aan de zaak met 'Met Betrekking tot de Trust van Naamloos I'. Murdoch had zijn fortuin vergaard met verhalen en hij was vastbesloten de controle te behouden over zijn eigen verhaal.

Toen ze eenmaal zaten, wachtten de Murdochs op de nalatenschapsrechter van Washoe County, Edmund Gorman, die de hoorzitting zou openen. De familieleden wisselden heimelijke blikken en zagen bij elkaar het subtiële verstrijken van de tijd. Het was twee jaar geleden sinds ze voor het laatst bij elkaar in één ruimte waren geweest. In die tijd was er een familie uit elkaar gevallen. Maar om te begrijpen hoe de succesvolste mediamagnaat van de geschiedenis de ondergang van zijn familie had bewerkstelligd, moeten we naar het begin van het verhaal, bijna een eeuw geleden, in Australië, waar een eenzame jongen probeerde de liefde van zijn dominante vader te winnen, in een plaats die Cruden Farm heette.

DEEL I

OVERWINNING

DE JONGE UITGEVER

Het was onvermijdelijk dat Rupert zijn eigen familie verscheurd zou zien worden door een opvolgingsdrama: zijn eigen vader had hem zeventig jaar eerder doordrenkt met een gevoel voor het noodlot. Keith Arthur Murdoch was een norse Schot met een aambeeldvormige neus, een gegroefd voorhoofd en diep gelegen ogen waaruit het besef sprak dat de journalistiek net zozeer gebeurtenissen vormde als politici in de wandelgangen van de macht. Uit de wapenfeiten die hem de beruchtste journalist van Australië maakten kon zijn enige zoon twee blijvende lessen trekken: regels zijn er om gebroken te worden, en kranten zijn macht.

Als kind had Keith erg last van stotteren. Soms was het zo erg dat hij geen treinkaartje kon bestellen en zijn bestemming op een papiertje moest schrijven om aan de stationschef te laten zien. Misschien dat hij door dit gebrek moest afzien van een loopbaan als predikant en ervoor koos om journalist te worden. Tijdens de Eerste Wereldoorlog verwierf Keith faam als dertigjarige buitenlandcorrespondent voor *The Age* uit Melbourne. In 1915 stuurde de krant hem eropuit om de Britse invasie van het Turkse schiereiland Gallipoli te verslaan. Keith was verbijsterd toen hij er getuige van was hoe aristocratische Britse officieren Australische soldaten als kanonnenvoer ge-

bruikten in een rampzalige veldtocht om Constantinopel te belegeren. Keith omzeilde de militaire censoren en bezorgde de premier van Australië een achtduizend woorden lang verslag van het 'afschuwelijke en kostbare fiasco'. Dit bericht zou bekend worden als Keiths 'brief uit Gallipoli'. Zijn schrijfstijl knetterde van oprechte verontwaardiging, gevechten op leven en dood, opdringerige ego's en scherp gedefinieerde helden en schurken: allemaal wezenlijke roddelbladingrediënten. Het schilderde een zeer geïdealiseerd beeld van de Australische soldaat die naar de slachtbank wordt gestuurd door gin-tonic slurpende Britten die vijf kilometer verwijderd van de kust bleven. De opgeklopte primeur zette Herbert Asquith, de premier van Groot-Brittannië, ertoe aan om negenduizend man terug te trekken, waarmee hij vele levens redde. 'Het was misschien niet helemaal eerlijk, maar het veranderde de geschiedenis,' zei Rupert later over het verslag van zijn vader.

Gedurende de rest van de oorlog bleef Keith in Londen, waar hij de duistere kunst van de roddelbladjournalistiek leerde van de heersende Peetvader van Fleet Street: de persmagnaat Alfred Harmsworth, een man met een rond gezicht, beter bekend als Lord Northcliffe. (Zijn vijanden noemden hem 'de Napoleon van Fleet Street'. Voor zijn personeel was hij simpelweg 'De chef'.) Deze befaamde uitgever leidde *Daily Mail* en *Daily Mirror* vanuit de overtuiging dat het in journalistiek ging om winst maken, niet om een publieke dienst. 'Een krant moet gemaakt worden om geld op te brengen... Laat ze de mensen geven wat ze willen,' verklaarde Northcliffe. 'De drie dingen die altijd nieuws zijn, zijn gezondheidsdingen, seksdingen en gelddingen,' vertelde hij zijn personeel. Met dat doel vulde Northcliffe zijn kranten met sensationele verhalen over misdaad, seks en alledaagse zaken. In 1905 schokte hij de Britse gevestigde orde door *The Observer* te kopen. Drie jaar later veroorzaakte hij paniek onder de elite toen hij het verlieslijdende *The Times of London* opkocht.

Tegen 1914 had Northcliffe 40 procent van de ochtendkrantenmarkt in handen en 45 procent van de avondkran-

ten, een concentratie van persmacht die nooit is geëvenaard. Northcliffe gebruikte zijn enorme invloed om in de tijd voor de Eerste Wereldoorlog het anti-Duitse sentiment onder het Britse publiek aan te wakkeren. Hij was ook een extreme antisemiet en publiceerde krantenkoppen als WAAROM JODEN NIET OP EEN FIETS RIJDEN. Maar Northcliffes macht was tanend toen de jonge Keith van hem begon te leren. De persmagnaat werd steeds grilliger en leed aan achtervolgingswaan. Hij zwaaide met een pistool in de redactiekamer en vertelde mensen dat Duitsers probeerden hem te vermoorden met vergiftigde ijsjes. In 1922 stierf Northcliffe op de leeftijd van zevenenvijftig, wellicht aan syfilis. Tegen die tijd was Keith teruggekeerd naar Australië, waar hij, dankzij relaties van Northcliffe, uitgever werd van *The Melbourne Herald*.

Keith blies de worstelende avondkrant nieuw leven in met de Northcliffe-formule: korte artikelen, scherpe krantenkoppen en sportwedstrijden. De elite van Melbourne gaf Keith de bijnaam 'Lord Southcliffe'. Maar de lezers keurden het goed: de oplage van *The Herald* steeg met 40 procent binnen het eerste jaar na Keiths overname van de krant. Het bestuur promoveerde hem tot algemeen directeur. Keith kocht naast rivaliserende kranten tijdschriften en radiostations op in heel Australië en creëerde zo het eerste nationale mediaconglomeraat van het land. Maar ook al was Keith succesvol, het bestuur weigerde hem een substantieel aandeel in *The Herald* toe te kennen, wat bij hem de nodige wrevel wekte. Dus Keith gebruikte zijn rijkdom om in stilte persoonlijke aandelen te kopen in kranten van Brisbane en Adelaide.

Tegen het einde van de jaren twintig was Keith een van de rijkste zakenlieden van het land. Hij woonde in een georgiëans landhuis dat hij versierde met antiek Chinees porselein. 'Ik weet dat je mij veracht omdat ik zo van geld hou,' zei hij tegen een medewerker toen hij zijn collectie liet zien, 'maar hoe kun je anders zulke mooie dingen bij elkaar krijgen als deze?' Het enige wat Keith nog niet had was een vrouw. In 1927 zag Keith in een societyblad een foto van een achttienja-

rige debutante met amandelkleurige ogen, genaamd Elisabeth Greene. Een jaar later waren ze getrouwd. Als huwelijksge-schenk kocht Keith een landgoed aan dat op zo'n vijftig ki-lometer afstand van Melbourne lag. Daar, aan het einde van een lange grindweg met citroeneucalyptusbomen, bouwden ze een landhuis in de stijl van vóór de Amerikaanse Burgeroor-log. Keith noemde zijn paradijs Cruden Farm, naar het dorp in Aberdeenshire waar zijn Schotse vader, predikant Patrick, vandaan kwam. In de nacht van 11 maart 1931 baarde Elisa-beth een zoon: Keith Rupert Murdoch. Iedereen noemde de jongen Rupert.

Volgens de meeste bronnen was Rupert als kind eenzaam. Hij bracht vele uren zonder vrienden op het landgoed door, waar hij op konijnen jaagde, mest schepte en op zijn shetlandpony Joy Boy reed. Sir Keith – hij werd in 1933 geridderd – was een afwezige vader voor Rupert en zijn drie zussen Helen, Anne en Janet. Als Sir Keith naar huis kwam, was hij vaak nors en teruggetrokken. 'Keith had weinig geduld met Rupert en gaf steeds de indruk dat hij teleurgesteld in hem was,' zei een kennis uit Ruperts jeugd. Rupert ontdekte dat er één ding was dat zijn vaders waardering kreeg: kranten. Rupert begon rond te hangen in de redactiekamer van *The Herald*. De geur van verse inkt, de ratelende typemachines en de dreunende drukpersen betoverden hem. In het weekend luierde Rupert bij zijn vader op bed terwijl Sir Keith artikelen redigeerde met een pen. 'Het leven van een uitgever is zo'n beetje het beste leven dat je kunt hebben in de wereld,' zei Rupert later.

Waar Sir Keith terughoudend was, was Elisabeth over-heersend. Rupert herinnerde zich dat zijn moeder hem leerde zwemmen door hem in het zwembad van een cruiseschip te gooien tijdens een reis naar Engeland. 'Ik moest als een hondje naar de kant zwemmen en ik krijste het uit.' Een andere keer liet Elisabeth hem in een hut op het landgoed slapen om hem te 'harden'. 'Misschien dachten ze in die tijd dat ik een oud monster was,' gaf Elisabeth toe. Toch waren er ook momenten

waarop Elisabeth haar zoon verwende. Ze stimuleerde Rupert om tijd door te brengen met haar losbandige vader, Rupert 'Pop' Greene, een zwaar drinkende wolhandelaar en gokker. 'Hij wedde altijd op paarden en kaarten... en hij had geen enkel benul van verantwoordelijkheid,' zei Elisabeth. Pop verwende Rupert met ijsjes en liet hem in zijn auto rijden nog voordat zijn voeten zelfs maar de pedalen konden bereiken. Sir Keith verachtte de slechte invloed van zijn schoonvader. 'Het was een van mijn vaders nachtmerries dat ik ooit net zo zou worden als mijn grootvader, en dat is misschien ook wel een beetje gebeurd,' zei Rupert. Maar Elisabeth had ook haar principes – later zou ze gruwen van de sensatiezucht van Ruperts roddelbladen.

Toen Rupert tien was, stuurde Elisabeth hem naar de prestigieuze kostschool Geelong Grammar, het Eton van Australië. Rupert verafschuwde het. Hij was mollig op een school waar belang werd gehecht aan competitieve sporten. Buiten het veld keerden zijn welgestelde klasgenoten zich van Rupert af. Rupert weet deze vernedering aan zijn vaders ordinaire kranten. 'Ik voelde me een eenling op school, waarschijnlijk door mijn vaders positie,' herinnerde Rupert zich. Rupert ging ook gebukt onder Geelongs strenge disciplineregels. Hij stalde een motorfiets buiten de campus en glipte naar buiten om op paarden te wedden. Als hij gesnapt werd, kreeg hij er van de leraren met een rietje van langs. 'Ik kan me één fascistisch type in het bijzonder herinneren, die met extra veel genoeg op me losging,' zei Rupert. De aframmelingen van de leraren ontstaken in Rupert een algemeen verlangen naar vergelding, die hij later vond in de strijd tegen zijn rivalen in de mediawereld.

Rupert nam, wellicht om erbij te horen, de socialistische politiek over die in de mode was onder jongeren uit de hogere klasse. Klasgenoten noemden hem spottend 'Kameraad Rupert'. 'Niemand nam hem serieus,' vertelde Richard Searby, een klasgenoot in Geelong, die later tientallen jaren zou werken onder Rupert. 'Het leek nogal ongerijmd dat de zoon

van Sir Keith Murdoch een ongebreidelde socialist kon zijn. Iedereen was het erover eens dat het gewoon de dwaling van een jonge man was.'

Rupert haalde zijn examen in de lente van 1950. Hij wilde de universiteit overslaan en meteen voor *The Herald* gaan werken. Keith wees dit plan af en gebruikte zijn invloed om Rupert het Worcester College van Oxford binnen te krijgen. Rupert was woedend. 'Mijn enige tastbare doel in die tijd was om de wereld te veranderen. En niet naar Oxford te gaan,' zei Rupert. Rupert zette zijn linkse rebellie daar door. Het was algemeen bekend dat hij een buste van Lenin op de schoorsteenmantel van zijn studentenkamer had neergezet, waardoor hij de bijnaam 'Rode Rupe' kreeg. In brieven aan zijn vader prees Rupert Lenin als 'de Grote Denker'. Op een dag kon Rupert zijn studentenkamer niet meer in nadat hij een bijeenkomst van *Daily Worker* in Londen had bijgewoond. Dus overnachtte hij in het kantoor van de lokale Communistische Partij. De volgende ochtend stapte een arbeider met een rode ster op zijn pet naar binnen en begroette Rupert met: 'Goedemorgen, Kameraad.'

Rupert had zich misschien *Das Kapital* eigen gemaakt, maar hij had weinig tijd besteed aan studieopdrachten in zijn hoofdvak, politiek en economie. 'Tegen die tijd kon ik haast niet wachten om naar huis te gaan en krantenwerk te doen,' herinnerde hij zich. Aan het einde van zijn eerste jaar dreigde Keith hem in grote afkeuring terug te slepen naar Australië. Keith zette alleen niet door omdat Elisabeth erop stond dat hij Rupert een tweede kans zou geven. Ze waarschuwde haar zoon dat hij haar 'laatste restje respect' zou verliezen als hij zich niet beter ging gedragen.

Inmiddels had Keith twee keer een hartaanval gehad en leed hij aan prostaatkanker. Hij drukte de vrees uit dat zijn onervaren eerste zoon niet klaar zou zijn om drie kranten te erven – *The Courier-Mail* van Brisbane, *The News* van Adelaide en *Sunday Mail* – die Keith had verkregen via zijn holdingmaatschappij Cruden Investments. 'Ik kan het me niet veroorloven

om te sterven. Ik wil zien dat mijn zoon zich vestigt, en hem niet als een lam naar de slachtbank laten lopen,' vertrouwde Keith een vriend toe. In januari 1948 dicteerde Sir Keith zijn laatste wil en testament: 'Ik wens dat mijn genoemde zoon Keith Rupert Murdoch de geweldige kans krijgt om een nuttig, altruïstisch en waardevol leven te leiden in kranten- en omroepactiviteiten, en uiteindelijk een positie met grote verantwoordelijkheid in dat vakgebied te bekleden met de steun van mijn beheerders, als zij hem die steun waardig achten.'

Wat Keith nodig had was een voogd die zijn jonge prins kon verzorgen. Deze taak viel Rohan Rivett ten deel, een Londense correspondent van *The Herald*. Rivett, een roodharige, lange journalist, was iets over de dertig, maar al een legende in zijn thuisland. Hij schreef een veelgeprezen autobiografie over zijn hartverscheurende ervaringen als gevangene van de Japanners in de Birmeese jungle tijdens de Tweede Wereldoorlog. Rupert aanbad Rivett als een oudere broer. Hij bracht hele weekends door met Rivett en zijn vrouw, Nan, in hun landhuis, een uur reizen vanaf Oxford. In de lente van 1951 maakte Rupert met het stel een tour van 2900 kilometer door Oostenrijk en Zwitserland. Rivett hield Keith op de hoogte van Ruperts ontwikkeling. 'Hij zal zijn eerste miljoen met groot gemak verdienen,' schreef Rivett aan Keith.

Het nieuws was erg welkom, want Keiths gezondheid verslechterde. In de zomer van 1951 maakte Keith met Rupert een reis door de Verenigde Staten. Ze ontmoetten Harry Truman in het Witte Huis en Arthur Sulzberger, de uitgever van *The New York Times*, op Hillandale, het landgoed van de Sulzbergers in Connecticut. Keith was verrukt dat Rupert eindelijk rijpheid toonde. 'Ik denk dat hij het in huis heeft,' zei hij tegen Elisabeth. Op een avond in oktober in het jaar daarna zat Sir Keith op zijn bed om zich uit te kleden. Hij deed zijn horloge af en legde het net op het nachtkastje toen hij voelde dat zijn lichaam begon te stuip trekken. De hartaanval betekende zijn onmiddellijke dood. Hij was zevenenzestig. 'Het was zo heerlijk makkelijk voor Keith, maar zo ontzettend moeilijk voor

ons allen,' zei Dame Elisabeth later. Rupert kreeg het nieuws te horen terwijl hij duizenden kilometers ver weg in Engeland was, en hij kon niet op tijd thuis zijn voor de begrafenis. De rest van zijn leven leek Rupert gedreven om zijn vaders twijfels te logenstraffen. 'Sommige mensen leven voor altijd in de schaduw van hun voortreffelijke vaders,' zei Larry Lamb, vaste redacteur van *The Sun*. 'Hoe het ook zij, Rupert was altijd vastbesloten dat hij zijn vader zou overtreffen.'

Rupert wilde onmiddellijk terugkeren naar Australië om zijn vaders kranten te gaan leiden. Maar eerst moesten juristen de tijd krijgen om zijn vaders ingewikkelde erfenis te ordenen. Elisabeth, die misschien dacht aan haar mans scholing op Fleet Street, stuurde Rupert naar Londen om zijn scholing bij Lord Beaverbrook van *Daily Express* af te ronden. De paranoïde en meedogenloze Beaverbrook, in Canada geboren als William Maxwell Aitken, had Northcliffe vervangen als de heersende persmagnaat van Fleet Street. De uitgeefilosofie van Beaverbrook kon worden samengevat als een opgevoerde versie van Northcliffe. '*The Beaver*', zoals hij werd genoemd, viel met zijn kranten op kwaadaardige wijze zijn vijanden aan en propageerde rechtse doelen. Evelyn Waugh vereeuwigde Beaverbrook als de fictieve Lord Cooper in zijn beroemde roman *Scoop*.

Rupert kreeg een kick van Fleet Street. Hij woonde in het Savoy Hotel en bracht zijn dagen door in 'het bordeel van Beaverbrook', zoals Rupert de nieuwsredactie van *Express* noemde. Rupert nam waar hoe redacteurs elke dag de krant vulden met roddel, seks, misdaad en rechtse politiek – een recept dat Rupert zou overnemen in zijn eigen kranten. Rupert had er zelfs zo'n geweldige tijd, dat hij in Londen wilde blijven. Hij telegrafeerde zijn moeder: 'Ik blijf hier.'

Maar problemen thuis dwongen hem terug te gaan. Rivett stuurde Rupert een dringend telegram: Keiths vroegere werkgever, de Melbourne Herald Group, lanceerde een zondagseditie van *The Advertiser* in Adelaide om Murdochs *Sunday*

Mail weg te concurreren. Rupert zag het als een wraakactie omdat zijn moeder het aanbod van *The Herald* had afgewezen om *The News* en *Sunday Mail* over te nemen. 'Het maakte me boos. Ik dacht dat ze misbruik van mijn moeder probeerden te maken,' zei Rupert.

Op 8 september 1953 keerde Rupert terug naar Australië met één doel: wraak. Binnen enkele dagen ging hij naar Adelaide om zijn eerste krantenoorlog te beginnen tegen zijn vaders maatschappij, de Herald Times Group. Die kreeg een onheilspellend begin. Toen hij de parkeerplaats van *The Adelaide News* op reed, werd hij niet herkend door een opzichter, die schreeuwde: 'Hé jochie! Je mag hier niet parkeren.' Murdoch was eraan gewend om onderschat te worden. Terwijl anderen hem zagen als een opportunistisch roofdier, klaar om datgene wat binnen zijn blikveld viel te vernietigen, zag Rupert zichzelf als een moralist, de vijand van de willekeur van de gevestigde macht. Rupert en Rivett schreven een voorpagina-artikel over de campagne van *The Herald* om Dame Elisabeth te dwingen tot verkopen. Rupert verlaagde de kosten van de nieuwsredactie en ging een harde oplagestrijd aan die *The Herald* net zoveel pijn deed als hemzelf. Rupert kon de pijn het beste verdragen. Na twee jaren van grote verliezen hees *The Herald* de witte vlag en fuseerde de zondagkrant *The Advertiser* met Ruperts *Sunday Mail*. Met zijn overwinning bevestigde Rupert zijn reputatie van waaghals. Mensen begonnen hem 'The Boy Publisher' te noemen.

'Uitbreiden of ten onder gaan!' was Ruperts credo. In 1955 benutte hij de cashflow van zijn kranten in Adelaide om een in Melbourne gevestigde tijdschriftenuitgeverij en *The Sunday Times* in Perth op te kopen. Daarna legde hij de hand op kranten in Darwin, Alice Springs en het centraal-noordelijk territorium. In 1957 verkreeg Rupert de vergunning om een televisiestation in Adelaide te exploiteren. Hij bracht maanden door in New York en Los Angeles om de rechten binnen te halen voor het uitzenden van Amerikaanse programma's in Australië.

Ruperts persoonlijke leven werd ook omvangrijker. In 1954 ontmoette Rupert een blonde stewardess en parttime fotomodel, genaamd Patricia Booker. Het was een ongerijmde combinatie. Booker was vier jaar ouder en kwam uit een familie met bescheiden middelen. 'Ik wist niet wie Rupert Murdoch was en ik vond hem helemaal niet zo aardig,' zei ze later. Ze wees zijn eerste verzoek om een date af, maar zwichtte uiteindelijk onder zijn vasthoudendheid. Ze trouwden in 1956, tot groot ongenoegen van Dame Elisabeth. Twee jaar later werd een dochter geboren, Prudence. Wat het huwelijk geen goed deed, was dat Rupert een afwezige vader was, net als zijn vader was geweest. 'Ik ging helemaal op in het bedrijf – misschien was dat wel heel asociaal,' zei Rupert. Binnen enkele jaren werd het duidelijk dat het een gedoemd huwelijk was. Rupert rechtvaardigde zijn ouderlijk falen als de prijs voor de overwinning. Hij stond op het punt om de grootste en meest competitieve krantenstad van het land te betreden.

Aan het eind van de jaren vijftig werd de keiharde krantenmarkt van Sydney beheerst door twee rivaliserende familiebedrijven: de Fairfaxes en de Packers. Geen van beide nam Rupert uit Adelaide serieus. En dat was de reden dat de Fairfaxes in 1960 het roddelblad *The Mirror* aan Rupert verkochten. 'Ik stond versteld dat ze akkoord gingen,' zei Rupert. 'Ze waren er heel zeker van... dat het een fiasco zou worden.'

Rupert nam de leiding in de nieuwsredactie van *The Mirror* op zich met een gedrevenheid die grensde aan messianisme. Hij spoorde zijn redacteurs aan om nog sterker te shockeren dan de concurrentie. **BENDE VERKRACHT MEISJE (10), INDRINGER RUKT VROUW KLEREN VAN LIJF, BLOTE BORSTEN IN BUS** schreeuwden de krantenkoppen. Redacteurs verzonnen zelfs complete nieuwsberichten. Toen een buitenlandcorrespondent van *The Mirror* er niet in slaagde zijn bericht over de burgeroorlog in Nederlands Nieuw-Guinea te versturen, publiceerde de krant een fictief bericht onder zijn naam, wemelend van racistische clichés, compleet met be-

schrijvingen van gekrompen hoofden en kannibalen. Ruperts uitgeversfilosofie van 'Alles mag' boezemde zijn statusbewuste moeder Elisabeth afschuw in. 'Rupert, je moet iets doen om onze naam te redden,' zei ze tegen hem. Als reactie lanceerde Rupert *The Australian*, de eerste nationale *broadsheet* van het land.

Het leven in Sydney vergiftigde Rupert. 'In die dagen was ik in alles onmatig. Drinken, roken, gokken, hoerenlopen, noem maar op,' herinnert hij zich. In 1962 viel hij voor een negentienjarige journalist van *The Mirror*, genaamd Anna Torv. De half Estische, half Schotse Anna had staalblond haar en ze had Ruperts aandacht getrokken toen ze hem interviewde voor het personeelsblad van *The Mirror*. 'Hij kwam als een wervelwind de kamer binnen. Het was onweerstaanbaar,' herinnert ze zich. Algauw waren ze een stel.

Rupert maakte er erg veel vaart mee. In 1967 scheidde hij van Patricia zodat hij met Anna kon trouwen. Het was een treurige en bittere scheiding. Patricia kreeg een kort en tumultueus tweede huwelijk met een zwaar drinkende kapper uit Adelaide, genaamd Freddie Maeder. De ontreddering was het grootst bij hun achtjarige dochter Prue, die zich genegeerd voelde door hun snelle levensstijl. 'Dan stond je op om naar school te gaan en dan zeiden ze: "Nee! Laten we naar de paardenraces gaan!"' herinnerde Prue zich jaren later. 'Alle kinderen willen weten waar ze aan toe zijn. Als je opstaat en je trekt je schooluniform aan, dan wil je naar school.' Maeder verbruikte de schikking van Patricia's scheiding om in een Spaans sinaasappelsapbedrijf te investeren. Toen het huwelijk op de klippen liep, schoot Patricia in een depressie en sleet ze haar dagen met financiële steun van Rupert in een bescheiden flat in Adelaide.

Rivett zou een volgend slachtoffer worden van Ruperts ongebreidelde ambitie. Toen Rupert tien jaar eerder bij *The News* van Adelaide kwam werken, beloofde hij dat hij zich niet zou gedragen 'als een arrogante klootzak'. Rivett liet zelf zijn loyaliteit blijken door Rupert tot de peetoom van zijn

derde kind te maken. Maar voor Rupert waren beloftes als ongemakkelijke feiten: inwisselbaar als ze de winst in de weg gingen zitten. Rupert mengde zich bijna vanaf het begin in redactionele beslissingen, waarmee hij Rivetts autoriteit ondermijnde en het personeel deed klagen over ‘rupertiaanse bemoeizucht’. Nadat Rivett Ruperts verzoek had afgeslagen om advertenties te zetten op de achterpagina die gereserveerd was voor sport, wachtte Rupert simpelweg tot Rivett op een lange vakantie ging en voerde de verandering toen zelf door. Rupert lengde ook Rivetts verslag van een lokale moordzaak aan, omdat het Ruperts inspanningen ondermijnde om in de gunst te komen bij overheidsfunctionarissen die lucratieve televisievergunningen voor hem konden goedkeuren.

In de zomer van 1960 opende Rivett een getypte brief van Rupert waar ‘persoonlijk en vertrouwelijk’ boven stond. ‘Na een lange en moeilijke afweging ben ik tot de droevige conclusie gekomen dat je afstand moet doen van je hoofdredacteurszetel. Ongetwijfeld zou je het niet eens zijn met mijn redenen hiervoor – en dat zijn er vele – dus het is beter om daar in deze fase niet over uit te weiden,’ schreef Rupert. Terwijl het Rivett duizelde, ontdekte hij een vlot met de hand geschreven briefje dat in dezelfde envelop was gestopt. ‘Tot het besluit komend om “een eind te maken aan je inkomsten” als redacteur van *The News*, ben ik niet uit het oog verloren wat je allemaal bereikt hebt, en onze lange persoonlijke vriendschap maakt het allemaal ontzettend moeilijk. Maar het is niet anders!’ Rivett voelde zich overvallen door Ruperts verraad. Maar Rupert zelf toonde weinig emotie. Hij had al een griezelig vermogen ontwikkeld om relaties te verbreken die zijn bedrijfsbelangen niet dienden.

Na Rivetts vertrek liet Rupert het laatste restje linksigheid uit zijn Oxford-tijd vallen. Hij ontwikkelde een antipathie tegen vakbonden en werd sociaal-conservatief. Rupert verbood zijn redacteurs om nog langer overhemden en suède schoenen te dragen, omdat die volgens Rupert alleen werden gedragen door *poofsters*, een Australisch scheldwoord voor

homoseksuele mannen. Nu Rupert de krantenoorlogen van Sydney had overleefd, begon hij een echte magnaat te worden. Hij kocht een jacht dat hij de *Irina* noemde, en een bijna 10.000 hectare grote schapenfarm in Cavan, op ongeveer een uur rijden ten noorden van de hoofdstad Canberra. 'Ik moest het toegeven. Ik was een verdomde kapitalist,' zei Rupert. Deze speelgoedjes waren symbolen van zijn succes, maar Rupert smachtte bovenal naar macht. En om die te verkrijgen, moest hij Australië verlaten.

PERSONA NON GRATA

Politiek geweld schokte de wereld in 1968. In twaalf tumultueuze maanden werden Martin Luther King en Bobby Kennedy vermoord; Amerikaanse steden stonden in brand door raciale onlusten; en rond de zeventienduizend soldaten keerden van Vietnam terug in lijkzakken. In Parijs leken talloze studentenprotesten een voorteken van een nieuwe revolutie. De jaren zestig waren zo veelbelovend begonnen, maar het electoraat bewoog zich, net als Rupert, naar rechts. Het was het perfecte moment voor de geboorte van een conservatief mediarijk.

Op een avond in oktober 1968 was Rupert nog laat aan het werk in zijn kantoor in Sydney toen hij werd gebeld door een Londense investeringsbankier, genaamd Stephen Catto, met een baanbrekende kans: *News of the World* was te koop. Dit wekelijkse roddelblad, opgericht in 1843, publiceerde sensationele artikelen over prostituees, misdadigers en schandalen, waarmee het de bijnaam 'News of the Screws' had gekregen. De teneur van de krant was een combinatie van voyeurisme en victoriaanse verontwaardiging ('zo Brits als gebraden rundvlees en yorkshirepudding,' verklaarde hun redacteur Stafford Somerfield). In de jaren vijftig haalde het blad een oplage van negen miljoen, waarmee het het meest gelezen blad van de wereld was, en het zijn aristocratische eigenaren, de familie

Carr, spectaculair rijk maakte. Maar tegen de tijd dat Catto naar Rupert belde, was de oplage gedaald naar iets onder de drie miljoen. De zesenvijftigjarige voorzitter van *News of the World*, Sir William Carr, negeerde de dalende winsten en bracht in plaats daarvan zijn middagen door in de Savoy Grill, waar hij gewoon was elke dag twee flessen whisky soldaat te maken.

Catto vertelde Rupert dat de chronische afwezigheid van eigenaar Sir William binnen de familie Carr een burgeroorlog had ontketend. Derek Jackson, een ontevreden neef die in Parijs woonde, wilde zijn aandeel van 25 procent verkopen. Sir William kon het zich niet veroorloven om Jackson uit te kopen, dus bood Jackson zijn aandelen aan aan de befaamde linkse uitgever Robert Maxwell. Maar Sir William was absoluut gekant tegen Maxwell, een Joodse Tsjechische immigrant en socialistisch lid van het parlement. ‘Dit is een Britse krant, gerund door Britse mensen. Laten we het zo houden,’ luidde het in een hoofdartikel, waarin de geboortenaam van Maxwell incorrect was vermeld als ‘Jan Ludwig Hoch’ (de juiste spelling was Ludvik). Catto positioneerde Rupert als de witte ridder van de Carrs, die zou voorkomen dat Maxwell de poort zou bestormen. Rupert zou 10,5 procent kopen van de aandelen van *News of the World* en deze combineren met het aandeel van 40 procent van de Carrs. Rupert nam meteen het vliegtuig naar Londen.

Een paar dagen later zaten Rupert en Catto bij Sir Williams in diens herenhuis om de vennootschap op te zetten. De ontmoeting vond plaats in de ochtend, want na 10.30 uur was Carr meestal dronken. Carr leek ontvankelijk voor Ruperts bod totdat Rupert, met een jetlag en prikkelbaar na een vlucht van vijftientig uur, eiste dat Carr aftrad als CEO. Carr verzette zich tegen een zevenendertigjarige Australiër die de voorwaarden kwam dicteren aan een grootheid op Fleet Street. ‘Doe de boel dan maar over aan Maxwell,’ zei Rupert, en hij stond op om weg te lopen. Carrs bankier raakte in paniek en oefende druk uit op Rupert om de zaken te her-

overwegen terwijl hij de deal zou bespreken met Carr. Rupert wachtte in een kamer ernaast met een telefoon, waar hij belde met de president van Australië, John Gorton, om ervoor te zorgen dat hij op legale wijze meteen een paar miljoen dollar uit Australië kon opnemen.

De onderhandelingsstrategie werkte. Carr stemde ermee in om Rupert tot co-CEO te benoemen. In ruil daarvoor beloofde Rupert dat hij geen aandelen meer zou kopen, waardoor de Carrs de meerderheid van de aandelen zouden behouden. De vrouw van Sir William, Lady Carr, nodigde Rupert uit voor een lunch in de Coq d'Or in Mayfair om het pact te vieren. De maaltijd zou Ruperts toetreding tot de society van Londen worden, maar het liep al snel anders. Rupert leek ongeduldig en stak nog voor de eerste gang een sigaar aan. Na de lunch was Lady Carr bezorgd over de Australische nieuwkomer in hun bedrijf.

Haar bezorgdheid bleek terecht. In de volgende paar weken brak Rupert elke belofte die hij had gedaan aan de Carrs. Hij liet Sir William weten dat hij Maxwell alleen zou tegenhouden als Carr Rupert tot enige CEO zou benoemen. Rupert kocht vervolgens in het geheim de aandelen van Jackson op om meerderheidsaandeelhouder te worden. In maart 1969 reed Rupert naar Sir Williams landgoed in Sussex, die daar herstelde van een hartoperatie. Rupert maakte hem duidelijk dat hij niet langer voorzitter was. Carr was er kapot van. De *News of the World* was van zijn familie geweest sinds 1891; Rupert had het van hem weggegrist in slechts vier maanden. 'Ja, je kwetst onderweg weleens iemands gevoelens,' legde Rupert later uit, 'maar je doet wat je moet doen.' Sir William stierf een paar jaar later als een gebroken man. Rupert bood aan om de uitvaartdienst te betalen. Lady Carr weigerde dat aanbod.

Rupert kreeg geen tijd om zijn overwinning te vieren. Hij erfde een worstelend bedrijf met een team van opgeblazen en zelfingenomen werknemers. 'Het was een ongelooflijke

puinhoop. We waren failliet gegaan met al de rommel die ze daar hadden,' herinnerde Rupert zich. Het grootste obstakel was de heerszuchtige redacteur, Somerfield. 'Een arrogante domkop die slijmde met de aristocratie,' zei Rupert. Hij wilde Somerfield onmiddellijk ontslaan, maar dan zou Rupert hem een enorme ontslagvergoeding hebben moeten betalen. Dus in plaats daarvan verzwakte hij Somerfields positie, in de hoop dat de man ontslag zou nemen en zijn gouden handdruk zou verspelen. Rupert verving veel van Somerfields columnisten, hij verlaagde het reisbudget van de krant en zette een marketingcampagne stop. En terwijl Somerfield op vakantie was in Spanje, veranderde Rupert de lay-out van de krant. Somerfield stuurde een boze brief naar het bestuur van de krant. 'Als redacteur ben ik verantwoordelijk voor de krant en de inhoud daarvan,' schreef hij. Rupert antwoordde met een ultimatum: 'Ik ben niet helemaal uit Australië gekomen om me nergens mee te bemoeien. Dat kun je accepteren, of anders neem je maar ontslag!' Tot Ruperts grote frustratie deed Somerfield dat niet.

En wat erger was: de oplage van *News of the World* bleef laag. Op Fleet Street bepaalde de verkoop van losse exemplaren de winstgevendheid van een krant. Roddelbladen streden koortsachtig om exclusieve verhalen, zodat Londenaren ze bij de kiosk zouden kopen. Rupert had een primeur nodig die de verkoop van *News of the World* zou oppeppen. In juli 1969 vertelde Somerfield hem dat hij een kaskraker had. Een voormalig escortmeisje, Christine Keeler, die het moeilijk had, leurde met een opwindende autobiografie over haar hoofdrol in het grootste Britse seksschandaal uit de tijd van de Koude Oorlog: de zogenaamde Profumo-affaire. Enkele jaren eerder had de Britse minister van Oorlog, John Profumo, oneervol ontslag genomen nadat de pers had onthuld dat hij naar bed was geweest met de toen negentienjarige Keeler. Tegelijkertijd had Keeler óók een affaire met een Russische spion. Het verhaal had alles: ontrouw, seks, Koude Oorlogsintrige en een dekmantel van de regering. Somerfield zei tegen Rupert dat

News of the World een fragment van Keelers autobiografie moest publiceren.

Er was alleen een probleem: het boek van Keeler was geen nieuws. Ze had in 1964 ook al een autobiografie geschreven – waarvan *News of the World* toen zelfs fragmenten had gepubliceerd. Maar in lijn met Ruperts filosofie dat kranten bestonden om winst te maken, vond hij het geen schande om ‘een verhaal twee keer te vertellen’, zeker niet als het een verhaal was met veel erotische details die de lezers zouden opwinden. Rupert betaalde Keeler 50.000 dollar – vijf keer zoveel als het bedrag dat hij ooit aan een verhaal had gespendeerd – voor de exclusieve publicatierechten. Hij wilde Keelers verhaal in acht afleveringen publiceren, waarvan de eerste in september 1969, vlak nadat de Londenaren waren teruggekeerd van hun zomervakantie.

Het werd een regelrecht fiasco. Politici en journalisten riepen dat Rupert ‘de kas wilde spekken met pornografie’. Ze beschuldigden hem ervan dat hij de berouwvolle Profumo, die de bewondering van het publiek had verdiend door sociaal werk te doen in de sloppen van Oost-Londen, onnodig verderde. ‘Jack Profumo heeft zijn reputatie volledig teruggewonnen,’ zei een vroegere leider van de House of Lords tegen een journalist. ‘Het is weerzinwekkend dat er van die oudbakken verhalen worden gepubliceerd.’

De terugslag betekende een dalende winst voor Rupert. Londens belangrijkste televisiestation weigerde reclamespots van *News of the World* uit te zenden. De Press Council, de waakhond van de krantenindustrie, berispte Rupert voor ‘een slechte dienst aan zowel het algemeen welzijn als aan de pers’. Rupert gaf geen krimp en schoof jaloerse rivalen de schuld van de kritiek in de schoenen. ‘De mensen kunnen me bespotten zoveel als ze willen, maar wij verkopen er wel mooi 150.000 extra kranten door.’

Maar thuis beraadde Rupert zich op zijn strategie. Het Keeler-debacle had hem geleerd dat het Britse establishment hem nooit zou accepteren – maar het had hem nog iets veel waar-

devollers geleerd. De enorme woede in hun reactie bewees dat hij macht had. Elke aanklacht van het parlement, elke sneer van de herensociëteiten, elke protestbrief bewees alleen maar dat hij hen hun zelfbeheersing kon doen verliezen. En er was geld te verdienen door de lezende arbeiders het gevoel te geven dat de elite probeerde hun te dicteren wat zij mochten lezen. ‘Keeler – het is nu JOUW recht om te beslissen – stem nu,’ zoals een krantenkop in *News of the World* luidde.

De les was niet dat hij zich terug moest trekken – nee, hij moest strategischer zijn als het ging om wanneer en hoe hij moest provoceren. Als hij voor altijd een outsider moest blijven, dan kon hij net zo goed de succesvolste outsider in de geschiedenis van Fleet Street worden. En daarvoor had hij meer nodig dan een worstelend weekblad. Hij had een dagelijks platform nodig om zijn strijd met het Britse establishment te voeren.

De controverse had invloed op Ruperts huwelijk. Anna, een praktiserend katholiek, walgde van de Keeler-serie. En ze vond het leven in Londen bovendien eenzaam. Rupert werkte altijd en liet Anna alleen om voor hun jonge dochtertje Elisabeth te zorgen. Anna en Prue hadden een moeizame relatie. Gedurende een vakantie op Ruperts schapenboerderij smeekte de achtjarige Prue om met hen mee terug te mogen gaan naar Londen, waar Anna met tegenzin mee akkoord ging. ‘Anna is een erg geordend persoon,’ zei Prue. ‘Alles ging zoals het hoort. Je moest je gedragen.’

Ruperts reputatie maakte het voor Anna praktisch onmogelijk om vrienden te maken in hogere kringen. Wat een geweldig avontuur had kunnen zijn, werd een persoonlijke hel. Anna begon te schrijven als uitlaatklep voor haar emoties. Ze droomde ervan om ooit een roman te publiceren. Maar Rupert smoorde haar ontluikende literaire ambitie toen ze hem vroeg een kort verhaal te lezen. ‘Wat hij zei was zo vernederend, dat ik me er niet meer aan durfde te wagen,’ vertelde ze tegen een vriend.

Toch hield ze nog steeds van haar echtgenoot en wilde ze dat mensen de man zagen met wie zij was getrouwd, niet de corrupte uitgever die de pers van hem maakte. In oktober 1969 boekte Ruperts pr-officier John Addey hem voor het televisieprogramma van David Frost om de Keeler-serie te verdedigen. ‘Wees gewoon jezelf. Ze zullen van je houden,’ zei Addey tegen hem. Ook Anna moedigde Rupert aan om te gaan, omdat ze dacht dat Frost een vriendelijke gespreks-partner zou zijn. In plaats daarvan moesten zij en Addey met afschuw toezien hoe Frost korte metten maakte met Ruperts zelfzuchtige redenen voor het publiceren van Keelers gerecyclede autobiografie. ‘We hebben een man die geweldig werk verricht en jij bedreigt dat werk met dit verhaal,’ zei Frost. Rupert werd razend. ‘Die makkelijke praatjes dat *News of the World* een smerige krant is, zijn regelrechte smaad en het is niet waar en ik verzet mij er sterk tegen,’ vuurde hij terug. Het dieptepunt kwam toen Addey opsprong en begon te klappen bij een van Ruperts pogingen tot een scherpe reactie. ‘Jouw pr-man is de enige die applaudisseert. Je moet hem opslag geven,’ zei Frost droog. Het publiek lachte luidruchtig. Na het programma slenterde Frost backstage om Anna en Rupert uit te nodigen voor een drankje. Anna snauwde: ‘We hebben genoeg van jouw gastvrijheid.’

Anna wilde dat Rupert haar meteen naar het vliegveld reed, zodat ze terug konden vliegen naar Australië. Maar Rupert was niet iemand om er snel vandoor te gaan. Hij wilde wraak nemen door het bedrijf op te kopen dat het programma van Frost produceerde en dan Frost ontslaan. Maar allereerst zocht Rupert iemand wie hij de schuld kon geven. Een paar maanden na het Keeler-debacle ontsloeg hij Somerfield. ‘Die klootzak heeft me misleid,’ zei Rupert. ‘Ik kon absoluut niet weten wat voor een heibel de publicatie van Keeler zou veroorzaken. Ik kwam daar nog maar net kijken.’ Nu hij zichzelf had ontslagen van de verantwoordelijkheid, schilderde Rupert zichzelf af als slachtoffer. Hij klaagde dat Profumo’s vrienden hem aanvielen omdat Rupert het aandurfde de

aandacht te vragen voor Profumo's seksuele escapades die Englands nationale veiligheid in gevaar brachten. Het establishment wakkerde de anti-Rupert-hysterie alleen maar aan om iemand uit hun midden te beschermen. Het was, kort en goed, corruptie.

Rupert wentelde zich niet al te lang in zelfmedelijden. Het vermogen om nooit terug te kijken was een van zijn sterkste punten. Als hij geen erkenning kreeg van het establishment, dan zou hij hun respect winnen door zichzelf tot machtigste uitgever van Fleet Street te maken. De enorme drukpersen van *News of the World* stonden zes dagen van de week stil. Rupert had het vermogen om een dagelijkse krant uit te geven. Nu moest hij er alleen nog eentje zien te kopen.

In 1964 lanceerde de International Publishing Corporation *The Sun*, een luxe, linksgeoriënteerde broadsheet die zich richtte op wereldwijze jonge professionals die *The Times* te saai vonden. De slogan van *The Sun* was 'geboren in het tijdperk waar wij in leven'. Maar het experiment flopte. De oplage van *The Sun* was in het begin 1,5 miljoen en daalde naar 800.000 in 1969. Nadat er in vijf jaar 30.000 miljoen dollar op was verloren, maakte IPC zich op om ermee te stoppen. Rupert had zijn overnamedoelwit gevonden.

Zoals Rupert het zag, was de mislukking van *The Sun* symbolisch voor alles wat er niet goed zat in de Britse journalistiek in de jaren zestig. Fleet Street was te veel geprofessionaliseerd. Verdwenen waren de flair en de baldadigheid uit de hoogtijdagen van Northcliffe en Beaverbrook. Tegen eenieder die het maar wilde horen zei Rupert dat de Britse kranten 'saai', 'afgezaagd', 'langdradig' waren, en 'gemaakt voor eigen baat in plaats van voor het publiek'. Zelfs *Daily Mirror*, het leidende roddelblad van Fleet Street, had een 'ideeën'-rubriek. 'Als je denkt dat wij dat soort elitaire shit in onze krant gaan zetten, dan heb je het helemaal verkeerd,' zei Rupert tegen een journalist. Rupert zei dat kranten 'levendig' moesten zijn, 'scherp', 'luchtig' en 'onderhoudend'. Oftewel: ranzig en sen-

satiebelust. Kijk maar naar *News of the World*, betoogde hij. De enorme verkoopaantallen die bereikt waren met de Keeler-controverse bewezen dat de lezers het eens waren met Ruperts uitgeeffilosofie.

Rupert wist dat hij van *The Sun* een succes kon maken door de broadsheet te veranderen in een rauw roddelblad. Op een dag, toen Rupert het hoofdkwartier van IPC bezocht om hoofdredacteur Hugh Cudlipp te ontmoeten, zag Rupert daar een ranglijst hangen van de bladen van IPC met hun oplages. *Daily Mirror* lag miljoenen exemplaren voor op *The Sun*. Rupert liep erheen en schoof wat met de kaartjes om *The Sun* bovenaan de lijst te zetten. Het was een teken – niet dat zoiets op dit moment nodig was – van zijn ambitie om *The Sun* de meest gelezen krant van de Engelssprekende wereld te maken.

Helaas had Cudlipp reeds een deal gemaakt om *The Sun* te verkopen aan Ruperts rivaal, Robert Maxwell. Rupert gebruikte snelheid en creativiteit om de situatie in zijn voordeel te veranderen. Meteen nadat hij had vernomen van het pact van Cudlipp en Maxwell, vertelde hij in het geheim tegen het hoofd van de drukkerijvakbond van *The Sun* dat Maxwell massale ontslagen voorbereidde. Rupert beloofde de vakbond dat hij zou investeren in de krant en banen zou redden. Deze belofte van Rupert bracht de vakbond ertoe zich uit te spreken tegen Maxwells bod. Cudlipp vreesde dat als hij *The Sun* aan Maxwell verkocht, dit onrust zou veroorzaken onder de werknemers van de andere kranten van IPC. Dus verkocht Cudlipp *The Sun* aan Rupert voor de weggeefprijs van 1,5 miljoen dollar.

Rupert had de krant te pakken. Nu ging hij op jacht naar zijn redacteur. In de zomer van 1969 vroeg Rupert rond en stelde een korte lijst samen van zeven redacteurs die hij wilde ontmoeten. De eerste was Larry Lamb, die leiding gaf aan de vestiging van *Daily Mail* in Manchester. Lamb was een zwaar drinkende zoon van een smid uit Yorkshire. Hij had geen universitaire opleiding gevolgd en zag eruit alsof hij daar voorgoed verbitterd over zou blijven. Rupert nodigde hem uit

voor een discreet diner in Rules, Londens oudste restaurant. Bij een maaltijd van kreeft, vergezeld door drie flessen pouilly-fumé – waarvan Rupert er twee opdrank – smeedden Rupert en Lamb een glorieus toekomstplan voor *The Sun*. Na afloop zette Rupert Lamb rond twee uur 's nachts bij zijn hotel af. Een paar minuten later ging de telefoon in Lambs kamer. 'Weg met die lijst,' zei Rupert. Lamb had de job te pakken.

De volgende morgen ging Lamb naar Ruperts flat in Sussex Square om een contract op te stellen. Toen hij daar Anna tegen het lijf liep, liet hij zijn verbazing blijken over hoe snel haar echtgenoot handelde. 'Hij laat er geen gras over groeien, hè?' zei Lamb.

'Nee, niet echt,' zei Anna glimlachend.

Lamb nam een team over van vijftientig journalisten, wat een kwart was van het aantal journalisten op de nieuwsredactie van *Daily Mirror*. Maar wat *The Sun* tekortkwam aan capaciteit, compenseerde het met teamgeest. Rupert en Lamb zetten de missie op als een gevecht van David tegen Goliath, ofwel de elite. 'Toen ik *The Sun* overnam, was ik zo goed als persona non grata op Fleet Street. Veel mensen hoopten dat ik zou falen. Dus was ik vastbesloten om niet te falen,' zei Rupert later.

De eerste uitgave moest gaan verschijnen op 17 november 1969. Rupert nodigde adverteerders, journalisten en politici uit voor een lanceerfeest op het kantoor van *The Sun* aan Bouverie Street. Er kwam bijna niemand opdagen, omdat Cudlipp een rivaliserend feest bij de *Mirror* verzorgde. De avond werd nog erger voor Rupert toen Anna op de ceremoniële knop drukte om de persen te starten en er niets gebeurde. Toen de eerste exemplaren uiteindelijk drie uur later van de persen rolden, waren ze 'visueel grof, slordig gepresenteerd en nagenoeg ongecorrigeerd', herinnerde Lamb zich. Cudlipp kreeg een kopie te zien die was afgeleverd bij het feest van de *Mirror*. 'We hoeven ons nergens zorgen over te maken!' verklaarde hij. Cudlipp zou nog spijt krijgen van zijn arrogantie.

De openingseditie was ruw en wemelde van de typefouten,

maar de berichtgeving weerspiegelde waar lezers wérkelijk om gaven: seks, sport en televisie. De eerste editie startte met Jacqueline Susanns erotische roman *The Love Machine* als feuilleton. Volgende edities bevatten artikelen als ‘Willen mannen nog steeds het liefst met een maagd trouwen?’ en ‘Het is officieel: mannen zijn ’s ochtends betere minnaars’. Bij de eerste verjaardag van de hernieuwde lancering liet *The Sun* alle remmen los en publiceerde het op pagina 3 een foto van een topless model. Er zat geen grootse strategie achter deze beslissing. Een fotograaf van *The Sun* had foto’s gemaakt op een toplessstrand in het zuiden van Frankrijk en het leek de redacteurs leuk om ze te publiceren. Toen Rupert de gigantische verkoopcijfers van de editie zag, droeg hij Lamb op om het nog eens zo te doen. Zo werd de beruchte rupertiaanse rubriek geboren die bekendstond als ‘Page 3 girls’.

Het establishment sloeg venijnig terug. *The New Statesman* brandmerkte *The Sun* als ‘*Rupert’s shit sheet*’. Het satirische weekblad *Private Eye* gaf Rupert een bijnaam die voor altijd aan hem zou kleven: ‘*The Dirty Digger*’. Verschillende parlementsleden verzochten om rechtsvervolging. Gemeentes weerden het blad uit bibliotheken.

Rupert dreef de spot met wat hij zag als de hypocrisie van de elite. ‘Als het zo verwerpelijk is, waarom kopen dan nu zoveel meer mensen *The Sun*, inclusief tienduizenden vrouwen?’ Tegen het einde van 1971 was de oplage van *The Sun* verdubbeld naar 2,5 miljoen. Binnen een paar jaar streefde het de *Mirror* voorbij en werd *The Sun* het best verkopende roddelblad van Fleet Street. Rupert gebruikte het succes als een knuppel om zijn uitgeeffilosofie er bij de Britse society in te hameren. ‘Ik geef alleen mijn publiek antwoord,’ zei hij. ‘Het publiek vertelt mij wat het wil, en dat krijgt het van mij.’ Ruperts strijd tegen het establishment bleek erg winstgevend. Maar het had een consequentie die hij niet had voorzien: hij was nu een doelwit.

In december 1969 verlieten Rupert en Anna Londen om de kerstdagen door te brengen in Australië, zonder zich bewust te zijn dat ze in levensgevaar verkeerden. De reis viel in duigen toen hen het nieuws bereikte dat Muriel McKay, de vrouw van Ruperts vicevoorzitter Alick McKay, vermist werd. De politie van Londen arresteerde al snel twee in Trinidad geboren broers, Arthur en Nizamodeen Hosein, met als aanklacht de ontvoering van en moord op Muriel.

Anna werd doodsbang toen ze ontdekte dat de broers van plan waren geweest háár te ontvoeren. Nadat de twee Rupert op tv hadden gezien in het interview met David Frost hadden ze het macabere plan bedacht om Anna te ontvoeren en dan een losgeld van 1 miljoen pond te vragen. De broers volgden de blauwe Rolls-Royce van Rupert door Londen. Wat ze niet wisten, was dat de Murdochs hun auto aan de McKays hadden uitgeleend voor de periode dat ze zelf in Australië zouden verblijven. Op 29 december 1969 sleepten de broers Muriel uit haar huis in Wimbledon in de waan dat ze Anna te pakken hadden. Het lichaam van Muriel werd nooit teruggevonden. De politie vermoedde dat de broers haar stoffelijke resten aan de varkens hadden gevoerd op een boerderij ten noorden van Londen.

Anna gruwde ervan. Maar Rupert zag de ontvoering als een kans. Hij dwong *The Sun* om ademloos verslag te doen van het verhaal (MYSTERIE VERDWENEN VROUW PERSCHEF schreeuwde een krantenkop). *The Sun* was een personage geworden in de realityshow van de krant zelf.

Anna wilde weg uit Engeland. Gelukkig wilde ook Rupert Londen verlaten. Hij had bewezen dat zijn uitgeeffilosofie werkte, maar het Verenigd Koninkrijk zou hem nooit meer bieden dan winstgevende beruchtheid. Daar zou hij altijd 'The Dirty Digger' blijven. In Amerika kon een buitenstaander met genoeg lef de regels van de macht opnieuw formuleren.